

Teknik för lärare i åk 7–9

ht 2024–ht 2025

24 maj 2024

Kurskod	LL140U
Omfattning	45 hp, uppdelat på 6 delkurser à 7,5 hp
Betygsskala	A–F
Kursansvarig	Per Norström (perno@kth.se)
Examinator	Per Norström

LL140U TEKNIK FÖR LÄRARE I ÅK 7–9 är en fortbildningskurs i teknik och teknikdidaktik som ges inom ramen för fortbildningsprojektet Lärarlyftet. Målgruppen är lärare som undervisar i teknik på grundskolans högstadium utan att ha tillräcklig utbildning i ämnet. Institutionen för lärande, tillhörande Skolan för industriell teknik och management (ITM), vid Kungliga Tekniska högskolan (KTH) har övergripande ansvar för kursen. Andra avdelningar på KTH tar hand om enskilda delkurser. Undervisningen sker i KTH:s lokaler i centrala Stockholm. TEKNIK FÖR LÄRARE I ÅK 7–9 ges på halvfart under tre terminer och omfattar 45 hp (motsvarande en och en halv termins heltidsstudier eller 30 »gamla poäng»). Den schemalagda undervisningen är vanligen koncentrerad till tio heldagar (uppdelade på fem tvådagarsblock, måndag + tisdag) per termin.

Av [läroplanen](#) framgår tydligt att teknik är ett ämne med stor bredd. Det rymmer traditionella tekniska kunskapsstraditioner som ingenjörskonst och hantverk, men även studier av teknikens roll i samhället och dess betydelse för den vetenskapliga utvecklingen. Syftet med TEKNIK FÖR LÄRARE I ÅK 7–9 är att ge deltagarna en breddad teknisk bildning, en fördjupad förståelse för vad teknik och teknikutbildning är och förmåga att använda dessa kunskaper i undervisningen.

Lärandemål

Efter godkänd kurs ska studenten kunna

- planera och utvärdera teknikundervisning i årskurserna 7–9 på grundskolan i enlighet med läroplanens krav
- reflektera över grundskolans teknikämnes innehåll och särart – dess mål, traditioner, historia, kunskapssyn och undervisningsformer
- tillämpa formativ och summativ bedömning i teknikämnet
- använda informations- och kommunikationsteknik som hjälpmedel i planering, genomförande och utvärdering av teknikundervisning
- tillämpa undersökande arbetsätt i teknikundervisningen
- på ett strukturerat sätt genomföra mindre design- och/eller utvecklingsprojekt
- skissa, rita och/eller modellera tredimensionella objekt
- analysera teknikens förhållande till samhällsutveckling, vetenskap och arbetsliv, i beaktande av aspekter som genus, hälsa, kultur och materiellt västånd – förr och nu
- skapa och testa enkla datorprogram i visuella och textbaserade programmeringsmiljöer
- diskutera programmering och andra information- och kommunikationsteknikrelaterade kunskaper och färdigheter ur bildnings- och utbildningsperspektiv
- identifiera och beskriva stora tekniska system – deras uppbyggnad, möjligheter, sårbarhet och risker
- redogöra för hur energisystemen i Sverige och i världen har utvecklats till idag
- analysera olika perspektiv på hållbar utveckling och planera undervisning i ämnet teknik på grundskolan där de belyses

i syfte att

- på ett ansvarsfullt sätt kunna undervisa i ämnet teknik för elever i grundskolans åk 7–9 i enlighet med läroplanens krav, utgående från vetenskap och beprövad erfarenhet
- i den pedagogiska verksamheten utveckla färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen, och
- identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet

Kursens uppläggning

Kursen består av sex delkurser som beskrivs nedan. Ordningen kan komma att ändras. Var och en av delkurserna omfattar 7,5 hp. Varje termin är det en delkurs med rent ämnesinnehåll, utan didaktiska aspekter, och en delkurs som helt eller delvis handlar om didaktik.

Introduktion till grundskolans teknikämne (ht 2024)

Kursmomentet går igenom grundskolans teknikämne ur didaktiska, utbildningshistoriska, kunskapsteoretiska, teknikfilosofiska och läroplansteoretiska perspektiv. Stor vikt läggs vid teknikämnets plats i skolan. Det har beröringspunkter med såväl NO- och SO-ämnena som slöjd och hem- och konsumentkunskap, men ändå en egen profil. Aspekter som ägnas särskild uppmärksamhet är teknikämnets historiska utveckling, genusaspekter på teknik och teknikanvändning samt bedömning och betygsättning i ämnet teknik.

Examination: Skriftliga inlämningsuppgifter, aktivt deltagande i seminarier (inkl. för- och efterarbete).

Design och produktframtagning (ht 2024)

Delkursen ges i samarbete med Institutionen för maskinkonstruktion

Delkursen behandlar design- och produktframtagningsprocesser i industrin och hur delar av dessa kan användas i teknikundervisningen. Grundläggande kunskaper om design, ergonomi och material är viktiga delar i många produktutvecklingsprojekt och har därför en självklar plats i kursen, vilket även gäller teknisk kommunikation och dokumentation med hjälp av rapporter, skisser och ritningar (manuella och digitala). Ingenjörers och formgivares yrkesroller samt hur genus och bakgrund påverkar vår syn på uppfinningar, formgivning och yrkesroller är andra viktiga teman.

Examination: Aktivt deltagande i utvecklingsprojekt, seminarier och laborationer; skriftliga redovisningar i form av tekniska rapporter, ritningar och liknande.

Programmering och digital kompetens – tekniska och didaktiska perspektiv (vt 2025)

Sedan läroplansrevisionen 2018 har programmering och digital kompetens fått större plats i grundskolan, särskilt i ämnena teknik, matematik och samhällskunskap. Delkursen handlar om att skaffa sig grundläggande kunskaper i programmering och programmeringsdidaktik. Flera programmeringsspråk

av olika slag, både textbaserade och grafiska, kommer att användas. Mycket uppmärksamhet ägnas åt styrning av fysiska föremål, vilket poängteras i kursplanen i teknik.

Examination: Skriftliga inlämningsuppgifter, aktivt deltagande i seminarier, laborationer och studiebesök, programmeringsuppgifter.

Teknik, människa, samhälle och miljö ur ett historiskt perspektiv (vt 2025)

Delkursen ges i samarbete med Avdelningen för historiska studier av teknik, vetenskap och miljö

Använder män och kvinnor teknik på olika sätt? Hur har miljöproblem behandlats i dagspolitiska debatter och populärkultur? Kommer Arktis att industrialiseras när isen smälter? Dagens komplexa samhälle blir lättare att förstå om vi tillför ett historiskt perspektiv på samspelet mellan människan och hennes omgivning. Målet med den här delkursen är att ge redskap för att beskriva och analysera relationen mellan teknik, människa, samhälle och miljö i ett historiskt perspektiv utifrån konkreta exempel hämtade från aktuell forskning. Målet är också att du ska kunna tillämpa denna färdighet i din pedagogiska verksamhet.

Examination: Aktivt deltagande vid seminarier, skriftliga inlämningsuppgifter.

Hållbar utveckling – tekniska och didaktiska perspektiv (ht 2025)

Hållbar utveckling betonas på flera ställen i läroplanen, både i dess inledning och i de enskilda ämnens kursplaner. Ämnet teknik är tydligt tvärvetenskapligt och lämpar sig därför särskilt väl för studier i hållbar utveckling. Detta då man inom teknikämnet kan ta upp sådant som energiförsörjning, vatten- och avlopp, produktutveckling och många andra för den hållbara utvecklingen väsentliga områden. I delkursen studeras olika sätt att se på hållbar utveckling och hur man undervisar om det. Den har en tydligt tvärdisciplinär karaktär, med teknikämnet som »spindeln i nätet» för hållbarhetsstudier i skolan.

Examination: Skriftliga inlämningsuppgifter, laborationer, aktivt deltagande i seminarier (inkl. för- och efterarbete).

Energiteknik (ht 2025)

Delkursen ges i samarbete med Institutionen för energiteknik

Energiförsörjningen är central för hela det svenska samhället och ur ett undervisningsperspektiv också intressant som exempel på ett stort tekniskt system. Både enskilda energikällor och distributionssystemen tas upp i delkursen.

Examination: Skriftliga inlämningsuppgifter, aktivt deltagande i seminarier och exkursioner (inkl. för- och efterarbete).

Närvarokrav

Om momentansvarig ej anger annat så är det obligatorisk närvaro på all undervisning i kursen. Studenter som är frånvarande vid *enstaka* tillfällen kan normalt ersätta dessa med skriftliga inlämningsuppgifter. Kontakta ansvarig lärare för att hitta en lösning. *Det går inte att genomföra kursen helt på distans.*

Behörighets- och förkunskapskrav

Grundkraven är att man måste vara behörig lärare för grundskolans högre åldrar (högstadiet, år 6–9 eller 7–9). Särskilda krav för behörighet ställs inom Läraryftet, bland annat måste deltagande godkännas av arbetsgivare/skolhuvudman, se [Skolverkets informationssida](#).

Betyg

Betyg ges på skalan A, B, C, D, E, F. Betyg ges både på de enskilda kursmomenten och på kursen som helhet. Betyget Fx används inte. Kursbetyget beräknas som medianen av samtliga kursmomentbetyg, avrundat neråt. Notera att den betygsskala A–F som används på universitet och högskolor inte fungerar likadant som den A–F-skala som används i grundskolan.

Efter avklarad kurs registreras poängen i studiedokumentationssystemet Ladok. Därefter kan studenterna själva skriva ut betygsutdrag från KTH:s webbplats. Betygsutdragen är försedda med en kod som gör äkthetskontroll möjlig. Inga pappersbetyg skickas ut.

Huvudområde för kandidat-, magister- och masterexamen

Teknik och lärande (Technology and learning)

Kursnivå

Grundnivå.¹

Undervisningsspråk

Undervisningsspråket är svenska, men engelskspråkiga inslag förekommer.

Stora delar av kurslitteraturen är på engelska. Skälet till detta är att det inte finns lämplig litteratur inom alla områden på svenska. Goda kunskaper i engelska rekommenderas därför.

Skriftliga uppgifter skrivs normalt på svenska. Den student som så önskar får skriva på engelska, danska eller norska.

Studenter med funktionsnedsättning

KTH:s ambition är att studenter med funktionsnedsättningar i största möjliga mån skall kunna delta i utbildning på samma villkor som övriga. Studenter med funktionsnedsättning ombeds kontakta kursansvarig som förmedlar kontakten med KTH:s samordnare.

Kursens uppläggning

Kursen består främst av föreläsningar, seminarier, övningar, laborationer och studiebesök. Undervisningen är normalt koncentrerad till tio heldagar per termin, uppdelade på fem tvådagarsblock (vanligen måndag + efterföljande tisdag).

Förväntad arbetsinsats

Kursen går på halvfart, vilket innebär att arbetsinsatsen ska vara 400 timmar per termin för normalstudenten. Undervisningen omfattar ca 70 timmar (10 dagar à 7 timmar). Man måste alltså räkna med ca 330 timmars självstudier per termin, 16,5 timmar per vecka i genomsnitt.

¹Enligt Bologna-systemet för högre utbildning finns tre kursnivåer: grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. Mer information finns på Universitetskanslersämbetets webbplats: <https://www.uka.se/sa-fungerar-hogskolan/hogskoleutbildningen>

Tillgodoräknanden och validering

Från och med höstterminen 2022 används en ny läroplan. Lärarutbildningen har förändrats flera gånger under de senaste decennierna. Tekniken utvecklas ständigt. Gammal utbildning inom kursens områden är därför ofta helt eller delvis inaktuell. På grund av detta är vi restriktiva med möjligheten att tillgodoräkna sig uppgifter eller kursmoment med hänvisning till tidigare studier. Om du har akademiska poäng inom något av kursens områden och vill tillgodoräkna dig dem, kontakta kursansvarig för ytterligare instruktioner.

Behörighets- och legitimationsfrågor

KTH utfärdar inga behörighetsbevis eller lärarlegitimationer. Alla frågor om behörighet och legitimation hänvisas till Skolverket. På Skolverkets webbplats finns mer information om utökad behörighet genom studier.² Alla lärarlyftskurser är tänkta att leda till behörighet. Skolverket granskar kursplaner, innehåll och planer för genomförande innan lärarlyftskurserna får starta.

Kursens webbplats och KTH-konton

Information om presenteras löpande på kursens sida på lärplattformen Canvas. För att komma åt kurssidorna krävs att man är antagen till kursen, är registrerad som deltagare och har ett s. k. KTH-konto.³ Ett sådant skapas i samband med att man antas till sin första kurs på KTH.

Trådlöst nätverk

Trådlöst nätverk finns i alla undervisningslokaler. Man kan ansluta sig med hjälp av sitt KTH-konto eller via Eduroam, som är ett internationellt samverkansprogram mellan universitet och högskolor. För att få inloggningsuppgifter till Eduroam krävs att man först har ett KTH-konto.

²<https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/lararlegitimation-och-forskollarlegitimation/utoka-larar--och-forskollarlegitimation-med-fler-behorigheter>

³Allmän information om KTH-konton:
<https://intra.kth.se/it/kth-se-konto>

Lokaler

Undervisningen äger rum på KTH:s campus vid Valhallavägen i centrala Stockholm. Man tar sig lättast dit med tunnelbana (stationen Tekniska högskolan), buss (hållplats Östra station) eller Roslagsbanan (stationen Stockholms östra). Det är stor brist på parkeringsplatser och de som finns är dyra. Olika delkurser kommer att ges på olika ställen på området.

Notera att KTH:s område är stort. Att gå från tunnelbanestationen till bortre änden av campusområdet där både Institutionen för lärande och Institutionen för maskinkonstruktion huserar tar 10–15 minuter.

Schema för ht 2024

Lokaler, tider och innehåll anges i kurs-PM för respektive delkurs som publiceras på kurssidans under sommaren. Vanligen slutar vi klockan 17.00. På måndagar börjar vi normalt 09.00 och på tisdagar 08.30.

Första undervisningsdagarna kommer att bli i början av KTH:s hösttermin, kring månadsskiftet augusti–september. Sista undervisningsdagarna blir i mitten av december. Ingen undervisning schemaläggs i v. 44.

KTH:s studentkår

Studentkåren vid Kungliga Tekniska högskolan heter Tekniska högskolans studentkår (THS). Kårens huvudsakliga uppgifter rör studiebevakning och nöjesliv. Medlemskap i kåren är frivilligt. Kårobligatoriet för studier vid svenska universitet och högskolor avskaffades 2010.

För mer information, besök studentkårens webbplats: <http://ths.kth.se>

Mat och kaffe

Det finns ganska gott om kaféer och restauranger på eller i omedelbar anslutning till KTH:s område. Studentkåren har ett antal mikrovågsugnar på campus för värmning av medhavd mat. Kontakta kåren för information om deras skick och belägenhet.

Kursens kontaktpersoner

Kursansvarig och kontaktperson

[Per Norström](#) (Inst. för lärande, Skolan för industriell teknik och management), 08-790 95 24, perno@kth.se

Förberedelser inför första undervisningstillfället

Kursen börjar först i slutet av augusti, men vissa saker bör förberedas.

KTH-konto

Alla studenter på KTH har ett s. k. KTH-konto som används bl. a. för att logga in på lärplattformen Canvas, för att komma åt de trådlösa nätverken på campus, läsa e-böcker och e-tidskrifter på KTH:s bibliotek. Då kursen går på deldistans använder vi lärplattformen Canvas väldigt mycket och det är därför viktigt att alla studenter aktiverar sina KTH-konton.

Instruktioner för hur man aktiverar sitt KTH-konto finns på denna webbplats:⁴
<https://intra.kth.se/it/kth-se-konto>

Man kan antingen åka till KTH och besöka IT-supportavdelningen eller aktivera kontot på distans.

Aktiveringen kan göras några veckor före terminsstart. Om man gör det på distans kan det ta några dagar innan man får sitt lösenord.

När du har aktiverat ditt KTH-konto och fått lösenordet

- 1) Besök <http://www.kth.se>, klicka på »Logga in» och logga in med KTH-kontots användarnamn och lösenord.
- 2) När inloggningen är gjord ska det dyka upp en list med olika menyval högst upp i webbläsarfönstret. Listen kan se lite olika ut, men där brukar finnas »Schema», »Studier» m. m.

Längst till höger. Uppdatera din profil, gärna med fotografi. Vidarebefordran av e-post rekommenderas. Detta görs genom menyvalet »Vidarebefordra e-post». Om du inte gör det kommer meddelanden från lärplattformen Canvas bara att skickas till [ditt KTH-id]@kth.se.

Schema. Menyvalet används inte i denna kurs.

Tjänster. Viktigast här är menyvalen »Lärplattform/LMS (Canvas)» samt »Intyg» (vilken används när ni ska skriva ut registreringsintyg, betyg etc.).

Grupper. Menyvalet används inte i denna kurs.

Program. Menyvalet används inte i denna kurs.

Studier. Här ska åtminstone LL140U finnas med.

⁴Om en länk i kurs-PM eller på kurssidans inte fungerar, börja med att försöka hitta dokumentet eller sidan med din favoritsökmotor (ex. [Google](#), [Bing](#) eller [Duck-Duck-Go](#)). Om du har dokumentets titel är det ofta ett snabbare sätt att lösa problemet än att skicka e-brev till kursansvarig. Med största sannolikhet kommer detta att hända flera gånger under kursen. KTH, Skolinspektionen och Skolverket ändrar tyvärr ofta adresser till dokument och informationssidor.

- 3) Logga in på lärplattformen Canvas, antingen genom att använda menyvalet »Lärplattform/LMS (Canvas)» under »Tjänster» enligt ovan eller genom att skriva in <http://canvas.kth.se> i webbläsarens adressfält.
- 4) Om allt fungerar ska det finnas minst en kurs listad, »LL140U HT24 Teknik för lärare i åk 7-9 (50881)». Under sommaren kommer information att fortlöpande publiceras på sidan. Redan nu kan du prova systemet genom att gå in i kursen och presentera dig för kurskamrater och kursledning.

Om du inte får KTH-kontot att fungera

Om du inte får KTH-kontot att fungera måste du kontakta KTH:s IT-support. Kontaktuppgifter: <https://www.kth.se/student/it/contact/contact-it-support-1.642185>

Att läsa

Se till att vara väl förtrogen med följande texter.

Skolinspektionen (2014). *Teknik – gör det osynliga synligt*. Rapport 2014:4. <https://www.skolinspektionen.se/beslut-rapporter-statistik/publikationer/kvalitetsgranskning/2014/teknik--gor-det-osynliga-synligt/>

Skolverket (2022a). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet – Lgr22* [Läs särskilt om teknikämnet, men även matematik, slöjd, bild, NO- och SO-ämnena.] Skolverket. <https://www.skolverket.se/publikationsserier/styrdokument/2022/laroplan-for-grundskolan-forskoleklassen-och-fritidshemmet--lgr22>

Skolverket (2022b). *Kommentarmaterial till kursplanen i teknik..* Skolverket. <https://www.skolverket.se/publikationsserier/kommentarmaterial/2022/kommentarmaterial-till-kursplanen-i-teknik---grundskolan>